

DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA

La 31 martie 2006 datoria externă a R. Moldova¹ a constituit 2033.33 mil. USD, majorându-se pe parcursul trimestrului I 2006 cu 43.57 mil. USD (2.2 la sută) (tabelul 1).

Tabelul 1. *Datoria externă – prezentare sectorială (mil. USD)*

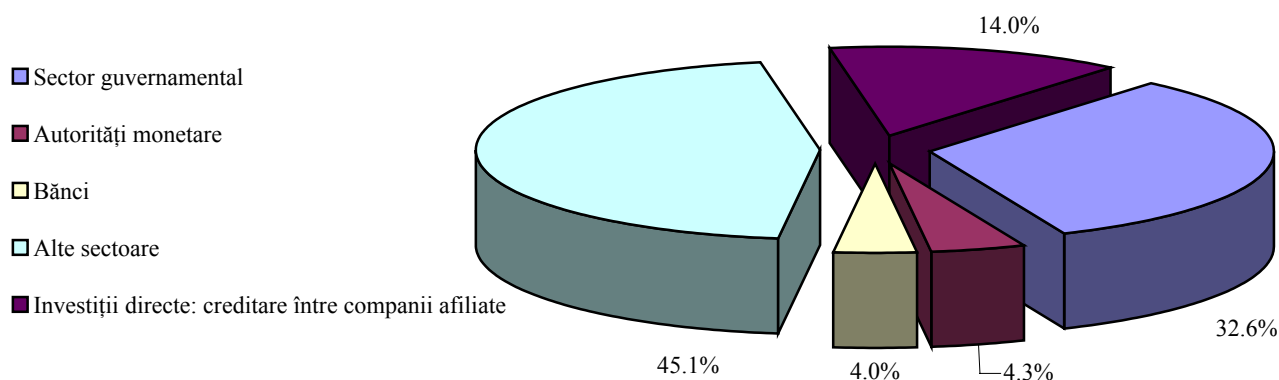
	Sf. anului 2001	Sf. anului 2002	Sf. anului 2003	Sf. anului 2004	Sf. anului 2005	Sf. tr. I 2006
Sector guvernamental	751.30	775.66	809.29	700.01	658.40	662.90
<i>Pe termen scurt</i>	<i>9.81</i>	<i>32.70</i>	<i>70.43</i>	<i>21.10</i>	<i>36.75</i>	<i>41.72</i>
Alte angajamente aferente datoriei*	9.81	32.70	70.43	21.10	36.75	41.72
Arierate	9.81	32.70	70.43	21.10	36.75	41.72
<i>Pe termen lung</i>	<i>741.49</i>	<i>742.96</i>	<i>738.86</i>	<i>678.91</i>	<i>621.65</i>	<i>621.18</i>
Obligațiuni și alte titluri de angajamente	147.40	119.18	94.31	31.76	25.40	25.99
Împrumuturi	594.09	623.78	644.55	647.15	596.25	595.19
Autorități monetare	146.15	151.41	142.05	125.94	95.44	87.05
<i>Pe termen lung</i>	<i>146.15</i>	<i>151.41</i>	<i>142.05</i>	<i>125.94</i>	<i>95.44</i>	<i>87.05</i>
Împrumuturi	146.15	151.41	142.05	125.94	95.44	87.05
Bănci	32.28	43.17	57.59	74.31	85.10	82.18
<i>Pe termen scurt</i>	<i>18.04</i>	<i>19.67</i>	<i>33.17</i>	<i>42.05</i>	<i>51.45</i>	<i>48.42</i>
Împrumuturi	2.10		8.60	2.50	0.50	0.50
Valută și depozite	15.94	19.67	24.57	39.55	50.95	47.92
<i>Pe termen lung</i>	<i>14.24</i>	<i>23.50</i>	<i>24.42</i>	<i>32.26</i>	<i>33.65</i>	<i>33.76</i>
Împrumuturi	14.24	23.50	24.42	32.26	33.65	33.76
Alte sectoare	636.36	672.27	720.50	779.20	881.48	917.30
<i>Pe termen scurt</i>	<i>430.16</i>	<i>466.18</i>	<i>508.68</i>	<i>546.15</i>	<i>624.93</i>	<i>646.60</i>
Împrumuturi	0.62	0.71	4.77	8.92	9.43	9.14
Credite comerciale	97.95	109.43	137.50	174.85	252.80	266.25
Alte angajamente aferente datoriei*	331.59	356.04	366.41	362.38	362.70	371.21
Arierate	26.20	33.00	42.39	49.11	51.27	58.81
Altele	305.39	323.04	324.02	313.27	311.43	312.40
din care datoria pentru resurse energetice	287.18	301.39	300.02	287.06	288.58	289.38
<i>Pe termen lung</i>	<i>206.20</i>	<i>206.09</i>	<i>211.82</i>	<i>233.05</i>	<i>256.55</i>	<i>270.70</i>
Împrumuturi	206.20	206.09	211.82	233.05	256.55	270.70
Investiții directe: creditare între companii afiliate	109.06	174.75	196.43	195.38	269.34	283.90
Angajamente față de investitorii străini, aferente datoriei	109.06	174.75	196.43	195.38	269.34	283.90
din care arierate*	15.03	23.58	27.33	25.05	35.01	38.55
TOTAL	1675.15	1817.26	1925.86	1874.84	1989.76	2033.33

*corespunde altor pasive din poziția investițională internațională netă

Din structura sectorială a datoriei externe rezultă că ponderea majoră a angajamentelor externe a fost în continuare deținută de agenții economici din alte sectoare (45.1 la sută), Guvernului revenindu-i 32.6 la sută (diagrama 1).

¹ Datele pentru perioada 2001 – 2005 au fost revizuite.

Diagrama 1. Structura datoriei externe – prezentare sectorială

De menționat că, pe parcursul trimestrului I 2006 datoria externă publică și public garantată s-a diminuat cu 4.97 mil. USD până la 769.56 mil. USD, iar cea privată negarantată s-a majorat cu 48.54 mil. USD, însumând 1263.77 mil. USD (tabelul 2).

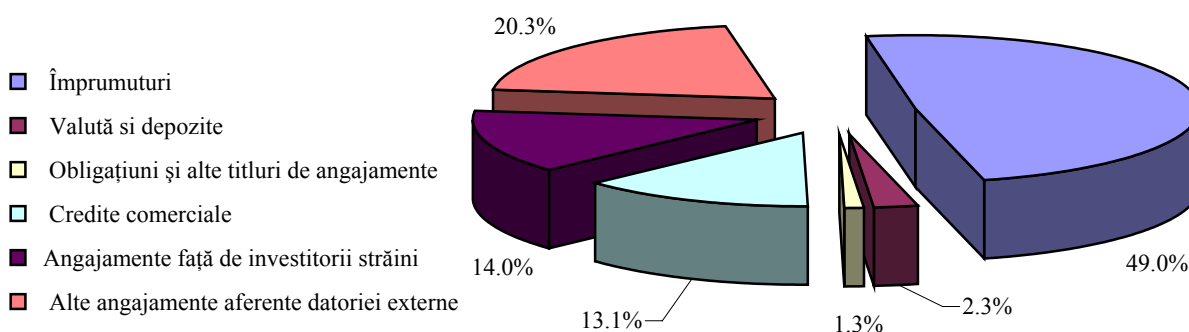
Tabelul 2. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată (mil. USD)

	Sf. anului 2001	Sf. anului 2002	Sf. anului 2003	Sf. anului 2004	Sf. anului 2005	Sf. tr. I 2006
Datoria publică și public garantată	956.59	987.72	1009.26	880.34	774.53	769.56
<i>Pe termen scurt</i>	<i>12.60</i>	<i>36.81</i>	<i>77.35</i>	<i>30.72</i>	<i>36.75</i>	<i>41.72</i>
Alte angajamente aferente datoriei	12.60	36.81	77.35	30.72	36.75	41.72
Arierate (principal și dobânda)*	12.60	36.81	77.35	30.72	36.75	41.72
<i>Pe termen lung</i>	<i>937.08</i>	<i>943.61</i>	<i>924.09</i>	<i>841.52</i>	<i>737.78</i>	<i>727.84</i>
Obligațiuni și alte titluri de angajamente	147.40	119.18	94.31	31.76	25.40	25.99
Împrumuturi	789.68	824.43	829.78	809.76	712.38	701.85
Investiții directe: creditare între companii afiliate	6.91	7.30	7.82	8.10		
Angajamente față de investitorii străini, aferente datoriei	6.91	7.30	7.82	8.10		
Arierate				8.10		
Altele	6.91	7.30	7.82			
Datoria privată negarantată	718.56	829.54	916.60	994.50	1215.23	1263.77
<i>Pe termen scurt</i>	<i>445.41</i>	<i>481.74</i>	<i>534.94</i>	<i>578.58</i>	<i>676.38</i>	<i>695.02</i>
Împrumuturi	2.72	0.71	13.37	11.42	9.93	9.64
Valută și depozite	15.94	19.67	24.57	39.55	50.95	47.92
Credite comerciale	97.95	109.43	137.50	174.85	252.80	266.25
Alte angajamente aferente datoriei*	328.80	351.93	359.50	352.76	362.70	371.21
Arierate (principal și dobânda)	23.41	28.89	35.48	39.49	51.27	58.81
Altele	305.39	323.04	324.02	313.27	311.43	312.40
<i>Pe termen lung</i>	<i>171.00</i>	<i>180.35</i>	<i>193.06</i>	<i>228.64</i>	<i>269.51</i>	<i>284.85</i>
Împrumuturi	171.00	180.35	193.06	228.64	269.51	284.85
Investiții directe: creditare între companii afiliate	102.15	167.45	188.60	187.28	269.34	283.90
Angajamente față de investitorii străini, aferente datoriei	102.15	167.45	188.60	187.28	269.34	283.90
din care arierate*	15.03	23.58	27.33	16.95	35.01	38.55
Total	1675.15	1817.26	1925.86	1874.84	1989.76	2033.33

*corespunde altor pasive din poziția investițională internațională netă

Structura datoriei externe pe tipuri de angajamente relevă în continuare preponderența împrumuturilor în total datorie (49.0 la sută) (diagrama 2).

Diagrama 2 . Structura datoriei externe pe tipuri de angajamente

Angajamentele sub formă de împrumuturi și titluri de valoare, inclusiv arieratele la ele, au crescut față de sfârșitul anului 2005 cu 2.3 la sută, însumând 1406.76 mil. USD în urma intrărilor nete de 24.81 mil. USD. Creșterea stocului a fost de asemenea influențată de acumulările nete ale arieratelor la dobândă (3.07 mil. USD), precum și de variația cursului de schimb al USD față de alte valute (3.71 mil. USD) (tabelele 3 și 5).

Tabelul 3. *Împrumuturi și titluri de angajamente externe* prezentare sectorială*
(mil. USD)

	Sf. anului 2001	Sf. anului 2002	Sf. anului 2003	Sf. anului 2004	Sf. anului 2005	Sf. tr. I 2006
Autorități monetare	146.15	151.41	142.05	125.94	95.44	87.05
Împrumuturi (de la FMI)	146.15	151.41	142.05	125.94	95.44	87.05
Datoria guvernamentală directă	723.71	747.07	780.81	671.58	634.25	638.76
Împrumuturi	567.56	596.51	617.98	621.63	575.72	574.99
Arierate la împrumuturi	2.00	0.39	14.63	18.19	33.13	37.78
Titluri de angajamente	147.40	119.18	94.31	31.76	25.40	25.99
Arierate la titluri de angajamente	6.75	30.99	53.89	0.00	0.00	0.00
Datoria privată garantată de guvern**	86.73	89.24	86.40	82.82	44.84	43.75
Bănci	7.59	3.17	0.80			
Împrumuturi	7.59	3.17	0.80			
Alte sectoare	79.14	86.07	85.60	82.82	44.84	43.75
Împrumuturi	75.29	80.64	76.77	62.19	41.22	39.81
Arierate la împrumuturi	3.85	5.43	8.83	20.63	3.62	3.94
Datoria privată negarantată de guvern	299.28	377.40	430.51	466.83	600.05	637.20
Bănci	8.75	20.33	32.22	34.76	34.15	34.26
Împrumuturi	8.75	20.33	32.22	34.76	34.15	34.26
Alte sectoare	290.53	357.07	398.29	432.07	565.90	602.94
Împrumuturi	252.09	304.60	335.49	375.63	479.62	505.59
Arierate la împrumuturi	38.44	52.47	62.80	56.44	86.28	97.35
TOTAL	1255.87	1365.12	1439.77	1347.17	1374.58	1406.76

*inclusiv arieratele la principal și dobândă

** creditele sub garanția guvernului serviciul cărora a fost efectuat atât de agenții economici din sectorul privat cât și de guvern

Organismele internaționale au creditat R. Moldova în proporție de 41.0 la sută (tabelul 4).

Tabelul 4. *Împrumuturi și titluri de angajamente externe - specificarea creditorilor**
(mil. USD)

	Sf. anului 2001	Sf. anului 2002	Sf. anului 2003	Sf. anului 2004	Sf. anului 2005	Sf. tr. I 2006
Autorități monetare	146.15	151.41	142.05	125.94	95.44	87.05
FMI	146.15	151.41	142.05	125.94	95.44	87.05
Datoria guvernamentală directă	723.71	747.07	780.81	671.58	634.25	638.76
<i>Organisme internaționale</i>	<i>344.37</i>	<i>377.22</i>	<i>405.00</i>	<i>413.26</i>	<i>387.78</i>	<i>390.05</i>
BIRD și AID	293.80	330.87	364.73	385.75	370.59	371.26
BERD	9.26	8.29	7.32	6.35	5.37	4.88
UE	40.53	35.41	27.50	13.61	3.55	3.62
FIDA	0.78	2.65	5.45	7.55	8.27	8.84
BDCE						1.45
<i>Relații bilaterale</i>	<i>212.83</i>	<i>207.33</i>	<i>217.37</i>	<i>226.56</i>	<i>221.07</i>	<i>222.72</i>
SUA	59.4	57.10	58.10	58.10	58.10	58.10
Japonia	23.6	23.86	25.96	27.31	24.06	24.16
Rusia	91.68	91.68	95.02	98.30	98.30	98.30
altele	38.15	34.69	38.29	42.85	40.61	42.16
<i>Alți creditori</i>	<i>12.36</i>	<i>12.35</i>	<i>10.24</i>			
<i>Titluri de angajamente</i>	<i>154.15</i>	<i>150.17</i>	<i>148.20</i>	<i>31.76</i>	<i>25.40</i>	<i>25.99</i>
Datoria privată garantată de guvern**	86.73	89.24	86.40	82.82	44.84	43.75
<i>Organisme internaționale</i>	<i>68.27</i>	<i>67.64</i>	<i>60.86</i>	<i>54.69</i>	<i>20.88</i>	<i>19.76</i>
BERD	68.27	67.64	60.86	54.69	20.88	19.76
<i>Alți creditori</i>	<i>18.46</i>	<i>21.60</i>	<i>25.54</i>	<i>28.13</i>	<i>23.96</i>	<i>23.99</i>
Datoria privată negarantată de guvern	299.28	377.40	430.51	466.83	600.05	637.20
<i>Organisme internaționale</i>	<i>46.02</i>	<i>79.35</i>	<i>84.34</i>	<i>91.18</i>	<i>82.03</i>	<i>80.09</i>
<i>Alți creditori</i>	<i>253.26</i>	<i>298.05</i>	<i>346.17</i>	<i>375.65</i>	<i>518.02</i>	<i>557.11</i>
TOTAL	1255.87	1365.12	1439.77	1347.17	1374.58	1406.76

*inclusiv arieratele la principal și dobândă

** creditele sub garanția guvernului serviciul cărora a fost efectuat atât de agenții economici din sectorul privat cât și de guvern

Stocul angajamentelor autorității monetare (BNM) a constituit 87.05 mil. USD, pe parcursul trimestrului fiind rambursate FMI 9.16 mil. USD.

Datoria guvernamentală directă s-a majorat cu 4.51 mil. USD. Sectorul guvernamental a beneficiat de trageri noi în sumă de 7.77 mil. USD. Plățile reale de principal la împrumuturile guvernamentale au constituit 5.2 mil. USD față de 9.78 mil. USD preconizate după orar, acumulându-se arierate în sumă de 4.58 mil. USD. În ceea ce privește serviciul procentual al datoriei guvernamentale toate plățile conform orarului au fost efectuate la termen.

Angajamentele sectorului privat sub garanția guvernului către sfârșitul lui martie 2006 s-au diminuat: plățile reale de principal au constituit 1.57 mil. USD, înregistrându-se și o plată în avans în sumă de 0.31 mil. USD, credite noi nu au fost valorificate.

Sectorul privat a beneficiat pe parcursul trimestrului I 2006 de noi împrumuturi în sumă de 48.48 mil. USD. Plățile reale de principal au constituit 15.51 mil. USD față de 23.51 mil. USD preconizate după orar. Acumulările nete de arierate la dobândă au majorat angajamentele altor sectoare cu 3.07 mil. USD.

Tabelul 5. *Împrumuturi și titluri de angajamente externe - detalii complementare**
(mil. USD)

	Stoc la sf. anului 2005	Trageri**	Plăți de principal	Acumulări de arierate la dobândă (net)	Alte ajustări	Fluctuația ratei de schimb	Stoc la sf. tr.I 2006
Împrumuturi de la FMI	95.44		-9.16			0.77	87.05
Datoria guvernamentală directă	634.25	7.77	-5.20		0.59	1.35	638.76
<i>organisme internaționale</i>	387.78	6.68	-5.20			0.79	390.05
<i>relații bilaterale</i>	221.07	1.09				0.56	222.72
<i>obligațiuni de stat pe termen lung</i>	25.40				0.59		25.99
Datoria privată garantată de guvern	44.84		-1.57			0.48	43.75
<i>organisme internaționale</i>	20.88		-1.17			0.05	19.76
<i>alți creditori</i>	23.96		-0.40			0.43	23.99
Datoria privată negarantată de guvern	600.05	48.48	-15.51	3.07		1.11	637.20
<i>organisme internaționale</i>	82.03	1.17	-3.28	0.06		0.11	80.09
<i>alți creditori</i>	518.02	47.31	-12.23	3.01		1.00	557.11
TOTAL	1374.58	56.25	-31.44	3.07	0.59	3.71	1406.76

*inclusiv arieratele la principal și dobândă

**fără sumele reclassificate și reeșalonate

Evoluția indicatorilor ce relevă gradul de îndatorare a economiei naționale este prezentată în tabelul 6.

Tabelul 6. *Indicatorii ce vizează datoria externă a Republicii Moldova*

	UM	2001	2002	2003	2004	2005	Tr. I 2006
Datoria externă la sfârșit de an	mil. USD	1675.15	1817.26	1925.86	1874.84	1989.76	2033.33
Export de bunuri și servicii	mil. USD	735.54	876.35	1059.31	1349.15	1528.28	366.18
Datoria externă sub formă de împrumuturi și titluri de angajamente	mil. USD	1255.87	1365.12	1439.77	1347.17	1374.58	1406.76
Serviciul datoriei externe publice sub formă de împrumuturi și titluri de angajamente* (conform orarului)	mil. USD	98.78	120.79	129.62	111.48	99.55	28.04
Serviciul datoriei externe publice sub formă de împrumuturi și titluri de angajamente* (plăți efective)	mil. USD	116.50	94.07	89.40	136.45	87.15	23.5
Serviciul datoriei externe guvernamentale** (plăți efective)	mil. USD	86.58	59.49	52.44	103.26	52.41	11.26
Serviciul datoriei externe publice sub formă de împrumuturi și titluri de angajamente* (conform orarului)/export de bunuri și servicii	%	13.4	13.8	12.2	8.3	6.5	7.6
Serviciul datoriei externe publice sub formă de împrumuturi și titluri de angajamente* (plăți efective)/export de bunuri și servicii	%	15.8	10.7	8.4	10.1	5.7	6.4

*Inclusiv serviciul împrumuturilor sub garanția guvernului

**Inclusiv serviciul împrumuturilor sub garanția guvernului efectuat de guvern